

*[1987, duben]<sup>1</sup> – Sdělení VONS č. 633 „Pracovní úrazy ve výkonu trestu“ obsahující průvodní text k dopisu z Nápravně výchovného ústavu Nové Sedlo u Žatce zabývající se obecně problematikou pracovních úrazů ve výkonu trestu a text tohoto dopisu týkající se vážného pracovního úrazu Pavla Böhma.*

Obdrželi jsme informaci o závažném pracovním úrazu, k němuž došlo v minulém měsíci v nápravně výchovném ústavu v Novém Sedle. Je nám známo, že pracovní úrazy, včetně smrtelných, jsou u vězňů mnohem častější než v civilním sektoru. Je to podmíněno přemrštěnými výkonovými normami, mimořádně zastaralým strojním vybavením a následným nutným ignorováním základních bezpečnostních předpisů. Je nám současně známo, že i velmi vážné pracovní úrazy jsou podle možnosti kamuflovány nebo kladeny za vinu odsouzeným, jen aby se příslušné orgány vyhnuly odpovědnosti (je např. běžné, že vězňové s různými zlomeninami jsou nadále pokládáni za práce schopné a fiktivně zaměstnáváni, aby nebylo nutno evidovat pracovní úraz). I v civilním sektoru se jistě vyskytují obdobné praktiky, vězňové jsou však vůči nim naprosto bezbranní a musí se jim podrobit prostě proto, aby se vyhnuli dalším potížím, případně potrestání.

Zveřejňujeme proto tento jeden konkrétní případ v plném rozsahu, ač nemáme možnost ověřit si jeho podrobnosti. A apelujeme na příslušné kontrolní orgány, které takovou možnost mají, aby zjednaly nápravu nejen v tomto jednotlivém případě, nýbrž v celé neblahé praxi vykořisťování a zneužívání vězňů.

Příloha: Dopis z Nového Sedla

Dne 11. 3. 1987 došlo v NVÚ Nové Sedlo u Žatce k vážnému pracovnímu úrazu odsouzeného dvaadvacetiletého Pavla Böhma. V tomto NVÚ se vyrábějí popelnice a kontejnery při podstatně zvýšených výkonových normách oproti civilním pracovištím. Důsledek – zvýšené ohrožení úrazem.

Pavel Böhm pracoval na stroji, u kterého již několik týdnů nefungovala fotobuňková ochrana a tato závada nebyla přes urgence obsluhujících odstraněna. Stroj zachytil Böhma za pravou ruku a postupně mu ji rozdrtil až po loket. Dozor v dílně v té době vykonával nadstrážmistr Čápský. Mezi základní povinnosti dozoru patří zůstat u hlavního vypínače celého zařízení a v případě jakéhokoli ohrožení obsluhujících linku zastavit (proto je na dílně zakázáno křičet, pískat ap.). Nadstrážmistr Čápský však právě v době úrazu byl mimo dílnu (déle než dvacet minut) a nezajistil za sebe náhradu. Právě porušení této povinnosti způsobilo úraz v tak velkém rozsahu.

Vedení NVÚ se snaží přenést celou vinu za úraz na porušení pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při práci poškozeným, aby odpovědní pracovníci NVÚ nemohli být stíháni (v úvahu připadá ublížení na zdraví pro nedbalost). V důsledku takového posouzení pracovního úrazu by P. Böhmovi nemusela být vyplacena žádná náhrada.<sup>2</sup>

*Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 7, s. 15–16.*

## POZNÁMKY

<sup>1</sup> Datace byla určena na základě obsahu průvodního textu.

<sup>2</sup> K případu Pavla Böhma viz rukopisné poznámky uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 4, sign. III/2, kart. 4.